

The image features a diagonal split. The left side shows the Finnish flag (white with a blue cross) and the European Union flag (blue with yellow stars) waving in front of a modern building. The right side is white with blue text.

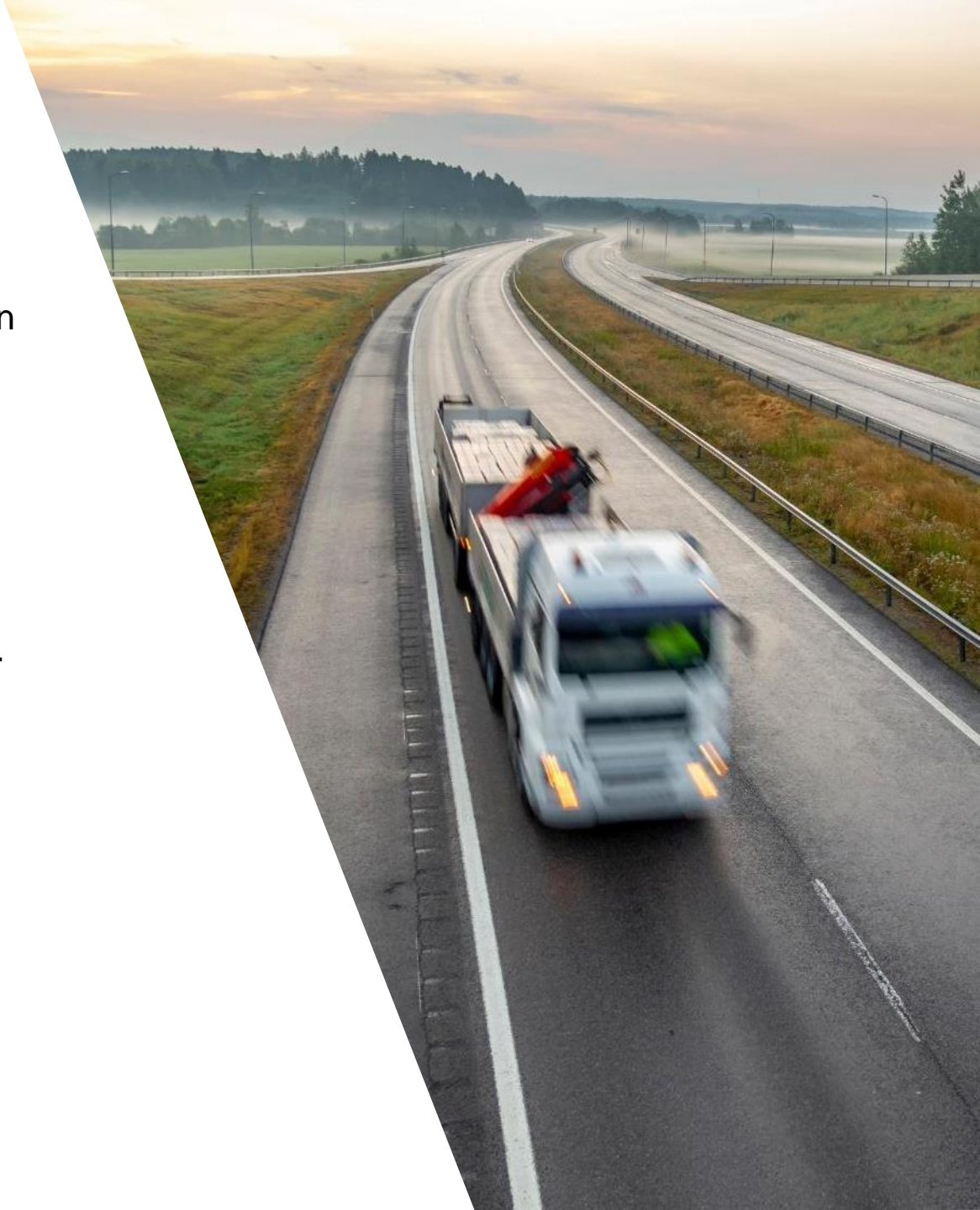
CountEmissions EU

Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kuljetuspalveluiden kasvihuonekaasupäästöjen laskemiselle

Atte Riihelä
Erityisasiantuntija
Liikenne- ja viestintäministeriö

Vihreän rahdin paketti

- Euroopan komissio antoi heinäkuussa 2023 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi **kuljetuspalveluiden kasvihuonekaasupäästöjen laskemiselle**.
- Ehdotus annettiin osana **vihreän rahdin pakettia**. Lainsäädäntöpakettiin sisältyivät lisäksi rautatieinfrastruktuurin kapasiteetin käyttöä koskeva asetusehdotus sekä ehdotus tieliikenteen raskaiden ajoneuvojen mittoja ja massoja koskevan direktiivin 96/53/EY uudistamisesta. Pakettia täydennetään myöhemmin vielä yhdistettyjä kuljetuksia koskevalla ehdotuksella.
- **CountEmissions EU** -aloite pyrkii luomaan **yhteisen viitekehysten** tavara- ja matkustajaliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen laskentaa ja raportointia varten.
 - Uutta sääntelyä
 - Ei suoraan velvoita päästölaskentaan

Asetusehdotuksella ratkaistavat tunnistetut haasteet

Tunnistetut haasteet:

- **Ei yhdenmukaista laskentamenetelmää** päästölaskennan soveltamiseksi.
- **Ei yhdenmukaistettuja lähtötietoja** päästölaskentaa varten.
- **Luottamuksen puute** kasvihuonekaasupäästöjä koskeviin tietoihin.
- Kasvihuonekaasupäästöjen **laskennan monimutkaisuus** ja korkeat kustannukset.

Tavoitteet

- Varmistetaan kuljetuspalveluiden kasvihuonekaasupäästölaskennan tulosten **vertailukelpoisuus**, jonka avulla käyttäjät voivat valita kestävimmän vaihtoehdon.
- Edistää kuljetuspalveluiden **kasvihuonekaasupäästölaskennan käyttöönottoa** liiketoiminnassa ja auttaa toimijoita parantamaan kuljetuspalveluiden tehokkuutta.

Yleiset säännökset

- Komission ehdottamalla asetuksella vahvistettaisiin yhtenäiset säännöt **unionin alueella alkavien tai siellä päättyvien** kuljetuspalveluiden kasvihuonekaasupäästöjen laskennalle ja raportoinnille.
- Asetusta **sovellettaisiin henkilö- ja tavaraliikenteen kuljetuspalveluita tarjoaviin tahoihin silloin, kun** ne raportoisivat eriteltyä tietoa kuljetuspalvelun kasvihuonekaasupäästöistä mille tahansa kolmannelle osapuolelle kaupallista tai sääntelyn tarkoitusta varten.

Päästölaskentamenetelmä

- Komissio esittää laskentatavaksi **ISO 14083:2023** –standardia.
- Koska asetuksessa olisi otettava huomioon standardin mahdollinen tuleva kehitys ja sen tiettyihin osiin sisällytetty joustavuus, komission tulisi arvioida 36 kk kuluessa standardin osien mahdollisia muutostarpeita.
- Komissio voisi käynnistää myös vaatimustenmukaisuusarvioinnin kaikista standardiin tehdyistä muutoksista.
- Komissiolle siirrettäisiin valta jättää standardiin tehdyt muutokset soveltamisalan ulkopuolelle sekä pyytää Euroopan standardointikomiteaa tarkistamaan standardin sisältöä.

Päästölaskelmien lähtötiedot

- Päästöjen **laskennassa tulisi priorisoida ensisijaista tietoa**, jolla tarkoitetaan suoriin mittauksiin perustuvaa määrällistä arvoa.
- Myös **toissijaisten tietojen käyttö olisi sallittu**.
 - Toissijaisilla tiedoilla tarkoitetaan mallinnettuja tietoja ja oletusarvoja, jotka olisi johdettu esimerkiksi laskentatyökalua käyttäen tai kirjallisuudesta.
- Oletusarvoja varten luotaisiin **EU:n ydintietokanta** (oletusarvot kasvihuonekaasuintensiteetille) sekä **EU:n keskustietokanta** (oletusarvot kasvihuonekaasupäästökertoimille). Tietokannat olisivat kaikille avoimia ja maksuttomia.
- Päästöintensiteettiarvojen korkean alakohtaisen, kansallisen ja alueellisen erityispiirteensä vuoksi **kolmansien osapuolten ylläpitämät tietokannat** ja tietojoukot olisi sallittuja edellyttäen, että niille tehdään erityinen laatutarkastus.

Viestintä

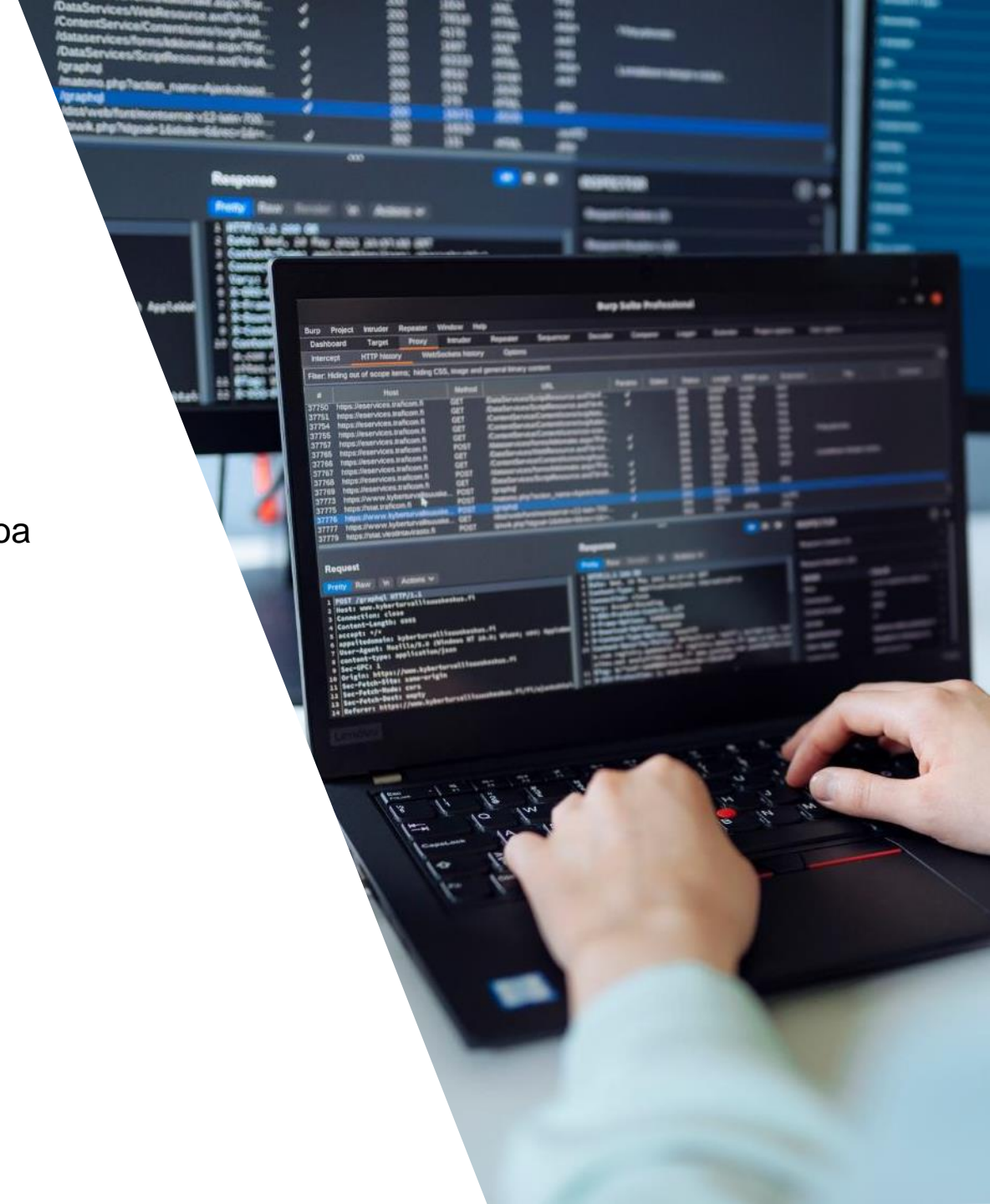
- Päästöjä raportoidessa tulisi ehdotuksen mukaan ilmoittaa vähintään **hiilidioksidiekvivalentin (CO₂e) kokonaismäärä kuljetuspalvelua kohden**. Tämän lisäksi tulisi raportoida CO₂e esimerkiksi tonnakilometriä, rahtitonnia, matkustajakilometriä tai matkustajaa kohden, riippuen kuljetuspalvelun tyypistä.
- Mikäli päästötietoja jaetaan edelleen ns. tiedonvälittäjien toimesta (esim. multimodaalisia digitaalisia liikkumispalveluita tarjoavat välittäjät), tulee heidän noudattaa asetuksessa mainittuja ehtoja.
- Päästötietoja raportoidessa tulisi lisäksi kertoa, että päästöt olisi laskettu tämän asetuksen mukaisesti.

”Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen [viittaus tähän asetukseen] mukaisesti lasketut koko polttoaineketjun kasvihuonekaasupäästöt”

Laskentatyökalut

- Komission ehdotuksen mukaan **kolmansien osapuolien kehittämiä laskentatyökaluja** voisi hyödyntää päästöjen laskentaan edellyttäen, että ne läpäisevät erillisen sertifiointin.
- Sertifiointin suorittaisi **akkreditoitu vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos**, joka raportoi vuosittain komissiolle arvioinnin läpäisseistä työkaluista sekä ylläpitäisi verkkosivustollaan luetteloa näistä työkaluista.
- Sertifiointi olisi voimassa 2 vuotta.
- Tarkemmat säännöt sertifiointille määritettäisiin myöhemmin annettavalla täytäntöönpanosäädöksellä.

Päästölaskelmien todentaminen

- Komissio esittää, että päästölaskelmien **tulokset verifioidaan** vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksien toimesta.
- Verifiointivaatimus **ei olisi velvoittava mikro- tai pk-yrityksille**.
- Verifiointiin suorittaisi akkreditoitu vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos, joka raportoi vuosittain komissiolle todennetuista toimijoista.
- Verifiointinissa olisi käsiteltävä käytettyä laskentamenetelmää, laskennan lähtötietoja, suoritettujen laskelmien oikeellisuutta sekä käytettyjä mittareita.
- Tarkemmat säännöt verifiointille määritettäisiin myöhemmin annettavalla täytäntöönpanosäädöksellä.

Akkreditointi

- Ehdotuksen mukaan vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset tulisi akkreditoida kansallisen **akkreditointielimen** toimesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 II luvun mukaisesti.
- Kansallisen akkreditointielimen olisi raportoitava komissiolle vuosittain akkreditoituista vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksista.
- Jäsenvaltioiden tulisi nimittää viranomainen, joka ylläpitää ajan tasalla olevaa luetteloa akkreditoituista vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksista.

Voimaantulo

- Komission tulee toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus asetuksen arvioinnista viiden vuoden kuluttua asetuksen soveltamisen aloittamisesta.
- Asetus tulisi **sovellettavaksi 42 kuukauden kuluttua sen voimaantulosta**. Poikkeuksena tälle on toimivallan siirtoa koskevat artiklakohdat, jotka tulisivat sovellettavaksi heti asetuksen voimaantullessa.

Keskeisiä ehdotuksia Suomen kannaksi

- Valtioneuvosto **kannattaa ehdotuksen tavoitteita** yhdenmukaistaa kuljetuspalveluiden päästölaskentaa ja tiedon raportointia.
- Jatkovalmistelussa tulee huomioida **kansalliset erityispiirteet** eri kuljetusratkaisuissa.
- Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että ehdotuksen mukaisesti päästölaskentamallin käyttöönotto säilyy toimijoille **vapaaehtoisena**.
- Valtioneuvosto korostaa, että ehdotuksen jatkovalmistelussa on varmistettava ehdotuksen **yhteensopivuus ja johdonmukaisuus** muun unionin lainsäädännön ja säädäntöehdotusten kanssa. Jatkovalmistelussa on myös kiinnitettävä huomiota jo kerättävän tiedon hyödyntämiseen hallinnollisen taakan vähentämiseksi.

Asetusehdotuksen jatkokäsittely

- Käsittely alkoi EU:n neuvoston yhdistettyjen kuljetusten ja verkkojen työryhmässä 8.9 asetusehdotuksen esittelyllä.
- Ensimmäinen artiklakohtainen käsittely 3.10.
- Puheenjohtajamaa Espanja tavoittelee yleisnäkemyttä 4.12.

Kiitos!

lvm.fi

LVM LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ